Bestuursovereenkomst Project Duurzame Polder

Partijen:

1. De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat, handelend als bestuursorgaan, namens deze: mevrouw E.W.E. Pijs, directeur Warmte en Ondergrond, hierna te noemen: EZK;
2. Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant, handelend als bestuursorgaan ter uitvoering van het besluit van Gedeputeerde Staten van ……., namens deze mevrouw M.J.G. Spierings, gedeputeerde, hierna te noemen: GS van Noord-Brabant;
3. Het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente 's-Hertogenbosch, handelend als bestuursorgaan ter uitvoering van het besluit van het College van Burgemeester en Wethouders van 's-Hertogenbosch van ……., namens deze de heer M. van der Geld, wethouder, hierna te noemen: gemeente 's-Hertogenbosch;
4. Het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Oss, handelend als bestuursorgaan ter uitvoering van het besluit van het College van Burgemeester en Wethouders van Oss van ……..…, namens deze de heer J.L.E.M.H. van der Schoot, wethouder, hierna te noemen: gemeente Oss;

Partijen genoemd onder 3 en 4 hierna gezamenlijk te noemen: de Gemeenten;

Hierna allen samen te noemen: Partijen;

Overwegende dat:

a. De gemeenten 's-Hertogenbosch en Oss en de provincie Noord-Brabant in 2017 en 2019 overeenkomsten hebben gesloten over het uitvoeren van een verkenning naar de mogelijkheden voor het opwekken van hernieuwbare elektriciteit met zonnevelden en windturbines in het gebied van de Lithse, Geffense, Rosmalense en Nulandse polders, onder de noemer 'de Duurzame Polder';
b. Deze verkenning is uitgevoerd en vastgelegd in een eindrapport van 16 maart 2020, getiteld 'Eindrapport Verkenning Duurzame Polder';
c. Met het project Duurzame Polder een substantiële bijdrage wordt geleverd aan de beleidsdoelstellingen die door de gemeenten 's-Hertogenbosch en Oss en door de provincie Noord-Brabant zijn vastgelegd;
d. Met het project Duurzame Polder invulling wordt gegeven aan de doelstellingen die in de Regionale Energie Strategie Noord Oost Brabant (hierna: RESNOB) zijn vastgelegd;
e. Naar aanleiding van twee meldingen op grond van artikel 9b, derde lid, Elektriciteitswet 1998 betreffende de rijkscoördinatieregeling, bedoeld in artikel 3.35 van de Wet ruimtelijke ordening, EZK betrokken was bij het project Duurzame Polder;
f. De gemeenteraden van de gemeenten 's-Hertogenbosch en Oss op respectievelijk 6 oktober 2020 en 28 januari 2021 het gebied voor de Duurzame Polder hebben aangewezen als geschikte locatie voor de opwekking van grootschalige hernieuwbare elektriciteit met bijbehorende uitgangspunten voor de ontwikkeling hiervan;
g. GS van Noord-Brabant hebben kennisgenomen van deze besluiten van de gemeenteraden en op 25 mei 2021 de regie over de plan- en besluitvorming voor de ontwikkeling van het project Duurzame Polder bij de Gemeenten hebben neergelegd;

h. In het Klimaatakkoord ten aanzien van het proces van de Regionale Energiestrategieën is opgenomen dat de verantwoordelijke en bevoegde gezagen ervoor zorgen dat uiterlijk 1 januari 2025 de benodigde vergunningen worden verleend om realisatie van projecten voor het opwekken van hernieuwbare elektriciteit op land uiterlijk in 2030 mogelijk te maken
i. EZK op basis van het Klimaatakkoord er de voorkeur aan geeft dat decentrale overheden zorgdragen voor de ruimtelijke inpassing van nieuwe wind- of zonneparken door middel van de Regionale Energiestrategieën en daarbij de kaders hanteren zoals die in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) zijn aangegeven, waaronder de voorkeursvolgorde voor de toepassing van zonnepanelen ('de zonneladder');
j. EZK naar aanleiding van de bereidheid van de Gemeenten om de ruimtelijke inpassing voor de ontwikkeling van windparken in het Duurzame Polder gebied ter hand te nemen deze hierbij wil ondersteunen;
k. Partijen gezamenlijk willen bijdragen aan de doelstellingen zoals verwoord in het Klimaatakkoord en de RESNOB;
l. Voor de realisatie van het opwekken van hernieuwbare elektriciteit in het Duurzame Polder gebied voor de betreffende projecten juridische procedures moeten worden doorlopen, rekening houdend met de inwerkingtreding van de Omgevingswet, gericht op vergunningverlening voor 1 januari 2025;
m. Partijen in deze bestuursovereenkomst afspraken willen vastleggen om te bewerkstelligen dat die juridische procedures voor het opwekken van hernieuwbare elektriciteit in het Duurzame Polder gebied tijdig worden doorlopen.

Spreken het volgende af:

Artikel 1 Definities

In deze bestuursovereenkomst wordt door Partijen verstaan onder:

- *Duurzame Polder Gebied*: de in het eindrapport 'Eindrapport Verkenning Duurzame Polder' van 16 maart 2020 opgenomen territoriale begrenzing van het gebied van de Duurzame Polder, zoals opgenomen in bijlage A bij deze bestuursovereenkomst;
- *Project Duurzame Polder*: het grootschalig opwekken van hernieuwbare elektriciteit met windturbines en zonnevelden in het Duurzame Polder Gebied, waarbij geldt dat voor het deel gelegen binnen de gemeentegrenzen van 's-Hertogenbosch het zowel windturbines als zonnevelden betreft en voor het deel gelegen binnen de gemeentegrenzen van Oss het uitsluitend windturbines betreft;
- *MER*: milieueffectrapportage;
- *ontwikkelaar*: partij voor de realisatie en bouw van een of meerdere windturbines of een of meerdere zonnevelden in het Duurzame Polder Gebied;
- *initiatiefnemer*: ontwikkelaar die een voornemen tot aanleg of uitbreiding van windturbines of zonnevelden meldt bij de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat) of provinciale staten als bedoeld in respectievelijk artikel 9b, eerste of tweede lid, en artikel 9e, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998;
- *PCR*: provinciale coördinatieregeling als bedoeld in artikel 3.33 Wet ruimtelijke ordening;
- *PCR-melding*: melding aan provinciale staten als bedoeld in artikel 9e, tweede lid, Elektriciteitswet 1998;
- *RCR*: rijkscoördinatieregeling als bedoeld in artikel 3.35, Wet ruimtelijke ordening;
- *RCR-melding*: melding aan de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat als bedoeld in artikel 9b, derde lid, van de Elektriciteitswet 1998.

Artikel 2 Doel van de bestuursovereenkomst

1. Partijen werken, ieder vanuit de eigen rol en verantwoordelijkheid en uitgaande van projecten door ontwikkelaars, samen om de realisatie van het grootschalig opwekken van hernieuwbare elektriciteit met windturbines en zonnevelden, in het Duurzame Polder Gebied, mogelijk te maken, gericht op vergunningverlening vóór 1 januari 2025.
2. In lijn met het Klimaatakkoord willen partijen samenwerken om de gemeentelijke, provinciale en landelijke ambities voor de energietransitie te realiseren.
3. Partijen onderschrijven de ambitie om in het Duurzame Polder Gebied tot een integrale afweging te komen, waarbij de prioritaire energieambitie wordt gerealiseerd en koppelkansen worden benut met betrekking tot andere belangen zoals klimaatadaptatie, wonen, landbouw, natuur, recreatie en cultuurhistorie.
4. De kwantitatieve doelstelling van de Gemeenten voor het Duurzame Polder Gebied is opgenomen in de respectievelijke raadsbesluiten, zoals weergegeven in bijlage B. Deze kwantitatieve doelstellingen kunnen als volgt worden samengevat.
    a. Ten aanzien van de gemeente Oss: de gemeente Oss gaat vooralsnog uit van de op te wekken resterende RES-opgave in 2030 van 0,59 PJ totdat herijking heeft plaatsgevonden van de restant RES-opgave per 1 januari 2022, waarin alle projecten die gerealiseerd zijn of waarbij concreet zicht is op realisatie en die meetellen voor de opwekopgave, worden meegenomen.
    b. Ten aanzien van de gemeente ‘s-Hertogenbosch: voor het Bossche deel van het Duurzame Polder Gebied 0,86 PJ als opgave - tot 2030 - voor duurzame energieopwekking met wind- en zonne-energie te hanteren met aftrek van het resultaat van de uitvraag naar 100 hectare zon, die binnen de gemeentegrenzen, maar niet in de Rosmalense Polder, gerealiseerd wordt.
5. Partijen onderschrijven dat ontwikkelaars in eerste instantie verantwoordelijk zijn voor het realiseren van deze projecten en daarmee ook voor realisatie-afhankelijkheden zoals aansluiting op het elektriciteitsnet, voorkomen van radarverstoring of minimalisatie van effecten in laagvlieggebieden en instandhouding van wettelijk beschermde natuur, de realisering van kwaliteitsverbetering van het landschap en het verkrijgen van medewerking van dienende erven. Voorts onderschrijven partijen, dat ontwikkelaars zijn gebonden aan keuzes die voortvloeien uit het bepaalde in artikel 5, tweede lid, onderdelen b en c.
6. Partijen onderschrijven het belang van een open dialoog met de omgeving en van het tijdig meenemen van zowel alle relevante betrokkenen in de omgeving van een project als de potentiële ontwikkelaars van projecten, met als doel om een zorgvuldige en integrale afweging van belangen te kunnen maken en te voorkomen dat de omgeving zich hierin niet herkent.
7. De Gemeenten nemen het voortouw voor de ruimtelijke inpassing die nodig is voor de realisatie van het project Duurzame Polder en de opgave zoals gedefinieerd in het derde en vierde lid voor zover zij daartoe bevoegd zijn in afstemming met GS van Noord-Brabant en EZK. Zij zorgen voor een onderlinge afstemming van de daartoe op basis van hun onderscheidenlijke bevoegdheden te doorlopen procedures. Daarbij benutten zij de mogelijkheden om op onderdelen gezamenlijk op te trekken, zodat de planvorming in de volle breedte kan worden opgepakt.
8. Partijen willen deze samenwerking concretiseren door in deze bestuursovereenkomst afspraken vast te leggen over:
    - de bestuurlijke uitgangspunten;
    - het proces: stappen en planning;
    - de inzet en acties van Partijen;
    - organisatie en samenwerking;
    - kosten en financiering.

9. Partijen willen met deze bestuursovereenkomst het vervolgproces naar de besluitvorming in gang zetten, ook om te zorgen dat de relevante betrokkenen en potentiële ontwikkelaar(s) in een vroegtijdig stadium van het proces kunnen aansluiten om een bijdrage te leveren aan de voor deze projecten benodigde procedure(s).

Artikel 3 Bestuurlijke uitgangspunten als basis voor de ruimtelijke besluitvormingsprocedures

1. Respectievelijk op 6 oktober 2020 en 28 januari 2021 hebben de gemeenteraden van 's-Hertogenbosch en Oss -onder voorwaarden- het Duurzame Polder Gebied aangewezen als geschikte locatie voor het grootschalig opwekken van hernieuwbare elektriciteit uit wind en/of zon. Partijen erkennen dat deze voorwaarden de bestuurlijke uitgangspunten vormen voor de benodigde ruimtelijke besluitvormingsprocedures. Deze raadsbesluiten zijn als bijlage B bij deze bestuursovereenkomst gevoegd.
2. In een Statenmededeling van 25 mei 2021, gericht aan provinciale staten van de provincie Noord-Brabant, hebben GS van Noord-Brabant hun standpunt verwoord inzake het project Duurzame Polder en de rol van de Gemeenten. In deze mededeling is tevens aangegeven op welke manier GS invulling willen geven aan hun rol bij het waarborgen van provinciale belangen in het Duurzame Polder Gebied. Deze Statenmededeling is als bijlage C bij deze bestuursovereenkomst gevoegd.
3. In geval van onverenigbaarheid of tegenstrijdigheid tussen de in het eerste en tweede lid gemelde bestuurlijke uitgangspunten, treden Partijen met elkaar in overleg.

Artikel 4 Het proces: stappen en planning

1. Partijen stellen vast dat de ruimtelijke besluitvormingsprocedures gericht op de realisatie van het project Duurzame Polder plaatsvinden in een overbruggingsperiode van het thans geldende wettelijk kader op grond van de Wet ruimtelijke ordening naar een nieuw wettelijk kader op grond van de Omgevingswet die naar verwachting in werking treedt op 1 juli 2022.
2. Gelet op de in het eerste lid genoemde overbruggingsperiode willen Partijen bij de ruimtelijke besluitvormingsprocedures zoveel mogelijk anticiperen op de Omgevingswet en de op die wet gebaseerde regelgeving.
3. Partijen spannen zich in om te bevorderen dat de procedures tijdig kunnen worden doorlopen door deze zoveel mogelijk af te stemmen zodat het gezamenlijke doel bedoeld in artikel 2 kan worden bereikt.
4. Partijen hebben een gedeeld beeld van de in het derde lid bedoelde procedures en onderscheiden als gewenste indicatieve route de volgende stappen die de Gemeenten zullen volgen:

    Stap 1: Kennisgeving Voornemen en Kennisgeving Participatie als start procedure vaststelling Programma
    Stap 2: Ontwerpend onderzoek: ontwikkeling van de redelijkerwijs te beschouwen alternatieven
    Stap 3: Ter inzage legging en mogelijkheid zienswijzen: Ontwerp Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD)
    Stap 4: Vaststelling NRD
    Stap 5: Opstellen Milieueffectrapportage (plan-MER) mede als basis voor de voorkeursbeslissing vastgelegd in ofwel Programma ofwel Omgevingsplan/BOPA
    Stap 6: Projectprocedure of procedure vaststellen Omgevingsvergunningen (bijv. BOPA) inclusief benodigd project-MER

5. Op grond van de indicatieve stappen genoemd in het vierde lid stellen de Gemeenten voor het eind van 2021 een route vast, waarbij zij besluiten of zij de Voorkeursbeslissing vastleggen in de vorm van een Programma met de voor dit Programma verplichte procedurestappen. Op dat moment besluiten zij ook of voor de ruimtelijke besluitvorming een Projectprocedure wordt doorlopen dan wel dat wordt ingezet op een procedure voor een Omgevingsvergunning, bijvoorbeeld in de vorm van een Buitenplanse Omgevingsplanactiviteit (BOPA).
6. Op grond van de stappen genoemd in het vierde lid wordt een planning gemaakt door de projectorganisatie bedoeld in artikel 5, vijfde en zevende lid. Partijen streven ernaar dat de in stap 6 bedoelde vergunningen voor 1 januari 2025 kunnen worden verleend.
7. Indien de inwerkingtreding van de Omgevingswet verdere vertraging oploopt worden over de mogelijke consequenties hiervan voor de te nemen stappen en de planning daarvan nadere afspraken gemaakt in de stuurgroep bedoeld in artikel 5, vijfde lid.

Artikel 5 Acties en inzet Gemeenten: ruimtelijke inpassing

1. De Gemeenten spannen zich in om beiden de ruimtelijke inpassing en bijbehorende besluitvorming voor het project Duurzame Polder op zich te nemen met het oog op het gezamenlijke doel bedoeld in artikel 2 en voeren dit als een gezamenlijk project uit.
2. De Gemeenten spannen zich in om ieder voor hun eigen grondgebied van het Duurzame Polder Gebied:
    a. de benodigde procedures voor de ruimtelijke inpassing te doorlopen, waaronder de vergunningsprocedures inclusief participatie conform de kennisgeving(en) bedoeld in artikel 4, vierde lid;
    b. een vorm van (lokale) financiële participatie in te vullen op basis van de uitkomsten van het participatieproces. Daarbij gelden als vertrekpunten: een evenwichtige verdeling van de lasten en de lusten van deze energie-opwekking binnen de gemeenten en daarnaast het meedelen in de opbrengsten van een project door omwonenden in het gebied. De Gemeenten zijn zich bewust van de passages in het Klimaatakkoord over financiële participatie, het streven naar 50% lokaal eigendom en het feit dat het daarbij gaat om een algemeen streven tot 2030 met ruimte om hier vanwege lokale project-gerelateerde redenen van af te wijken. De Gemeenten zullen van potentiële ontwikkelaars in elk geval verlangen dat deze zich conformeren aan de geldende gedragscodes van de brancheorganisaties NWEA en Holland-Solar;
    c. de belangen zoals genoemd in artikel 2, derde lid, mee te koppelen en te integreren in het project Duurzame Polder.
3. De Gemeenten zullen bij het ontwerpend onderzoek bedoeld in de tabel van artikel 4, vierde lid, met potentiële ontwikkelaars en de omwonenden in gesprek gaan bij het uitwerken van de redelijk te beschouwen alternatieven.
4. Indien er meerdere windturbineparken in het Duurzame Polder Gebied worden ontwikkeld, nemen gemeenten afstemming hierover mee in hun afwegingen en aanpak.
5. Er wordt één organisatie voor het in het eerste lid bedoelde project ingericht door de Gemeenten. De invulling en het functioneren van de projectorganisatie is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de Gemeenten. Er zal sprake zijn van een gedelegeerd opdrachtgever namens de Gemeenten. Samen met de beide wethouders en de gedeputeerde vormen zij de stuurgroep die de projectmanager aanstuurt.

6. De projectorganisatie wordt beschreven in bijlage D bij deze bestuursovereenkomst. Deze organisatie:
    a. stelt een plan van aanpak op, inclusief een strategie om te komen tot samenwerking met potentiële ontwikkelaars en een communicatieplan voor het project Duurzame Polder dat wordt vastgesteld door de stuurgroep;
    b. gaat risico-gestuurd te werk en stelt daartoe bij aanvang een risico-inventarisatie op, die tenminste 1 keer per jaar wordt geactualiseerd en in ieder geval voorafgaand aan stap 2 als bedoeld in de tabel van artikel 4, vierde lid;
    c. maakt een planning voor de in artikel 4 opgenomen stappen en houdt deze actueel tijdens de uitvoering van het project Duurzame Polder.

Artikel 6 Actie en inzet EZK en Provincie Noord-Brabant: RCR en PCR

1. EZK heeft twee RCR-meldingen ontvangen voor het inpassen van twee windparken van meer dan 100 MW in het Duurzame Polder Gebied van twee verschillende initiatiefnemers. EZK spant zich in om binnen een termijn van twee maanden na inwerkingtreding van deze bestuursovereenkomst met toepassing van artikel 9b, vierde lid, van de Elektriciteitswet 1998 de RCR buiten toepassing te verklaren met inachtneming van de daarvoor geldende voorwaarden en onder verwijzing naar artikel 2 en artikel 3 van deze bestuursovereenkomst.
2. Indien een initiatiefnemer een PCR-melding doet bij de provincie Noord-Brabant besluiten GS van Noord-Brabant om de PCR, na instemming van de gemeenteraden van ‘s-Hertogenbosch en Oss, niet van toepassing te verklaren onder verwijzing naar artikel 2 en artikel 3 van deze bestuursovereenkomst en, indien de Omgevingswet in werking is getreden, met inachtneming van de daartoe strekkende bepalingen van artikel 9c, vierde lid, van de Elektriciteitswet 1998 (gewijzigd op grond van artikel 2.7, onderdeel A, van de Invoeringswet Omgevingswet) en onder het voorbehoud dat dit niet strijdig is met enige publiekrechtelijke verplichting.

Artikel 7 Inzet EZK voor de realisatie van het doel van de bestuursovereenkomst

1. EZK is bereid om -indien nodig- een actieve en bemiddelende rol te vervullen bij overleg tussen de Gemeenten, tussen de Gemeenten en GS van Noord-Brabant en tussen de Gemeenten (en GS van Noord-Brabant) en andere ministeries of rijksorganisaties teneinde strijdigheid met overige belangen van het Rijk te voorkomen.
2. De potentiële effecten van windturbines voor de luchtmacht kunnen knelpunten opleveren (zijnde mogelijke radarverstoring en de aanwezigheid van laagvliegroutes in het projectgebied) die vragen om afstemming met het ministerie van Defensie. EZK zal zich nadrukkelijk inspannen om met het ministerie van Defensie te zoeken naar oplossingen voor deze mogelijke knelpunten. Partijen realiseren zich dat er bij radarverstoring een wettelijke procedure gevolgd moet worden op basis waarvan de minister van Defensie de aanvaardbaarheid van verstoring beoordeeld na het uitvoeren van een radarverstoringstoets door TNO.
3. Partijen realiseren zich dat door netschaarste de aansluiting op het elektriciteitsnet mogelijk een knelpunt vormt voor de tijdige realisatie. Hierbij zijn zowel de regionale netbeheerder (ENEXIS) als de landelijke netbeheerder van het hoogspanningsnet (TENNET) betrokken. EZK zal zich op landelijk niveau inspannen om de tijdige aansluiting van de windturbines en zonnevelden in het Duurzame Polder Gebied te bevorderen. Dit laat onverlet de rol die de Gemeenten vervullen voor de ruimtelijke inpassing bedoeld in artikel 5.
4. EZK spant zich in om de Gemeenten te ondersteunen met kennis en ervaring op bijvoorbeeld het gebied van het proces van planvorming en besluitvorming.

Artikel 8 Inzet GS van Noord-Brabant voor de realisatie van het doel van de bestuursovereenkomst

1. In het kader van de in artikel 7, derde lid,genoemde netschaarste spant GS van Noord-Brabant zich in om, mede in het kader van zijn rol in de programmering van de totale RES-opgave in het provinciale grondgebied, de tijdige aansluiting van de windturbines en zonnevelden in het Duurzame Polder Gebied te bevorderen. Dit laat onverlet de rol die de Gemeenten vervullen voor de ruimtelijke inpassing bedoeld in artikel 5.
2. Indien uit het MER blijkt dat het uiteindelijke voorkeursalternatief negatieve effecten heeft op natuur, waaronder weide- en akkervogels, gaan de Gemeenten en GS van Noord-Brabant samen op zoek naar mogelijkheden om deze effecten te mitigeren voor zover dat op grond van natuurbeschermingswetgeving verplicht is. Dit wordt betrokken binnen de processtappen zoals uitgewerkt in de tabel van artikel 4, vierde lid.
3. Indien mitigatie niet mogelijk is, treden de Gemeenten en GS van Noord-Brabant in overleg met de potentiële ontwikkelaar(s) om te bezien hoe de negatieve effecten op de natuurdoelen kunnen worden gecompenseerd. GS van Noord-Brabant vervult als bevoegd gezag inzake de Wet natuurbescherming, respectievelijk de Omgevingswet, een constructieve rol. Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:
    a. de kosten voor (natuur)compensatie voor het project Duurzame Polder die volgen uit toepassing van de Wet natuurbescherming, respectievelijk de Omgevingswet, de Provinciale Omgevingsverordening of de gemeentelijke omgevingsplannen, komen primair voor rekening van de ontwikkelaar(s); hetgeen wordt vastgelegd in een overeenkomst tussen de betreffende ontwikkelaar(s) en de Gemeenten;
    b. eventuele (natuur)compensatie voor het project Duurzame Polder heeft plaats op het grondgebied van die gemeente waar de hernieuwbare elektriciteit wordt opgewekt en waarbij de betreffende Gemeente dit borgt in het omgevingsplan, voor zover dat nodig is omdat de (natuur)compensatie niet past binnen het geldende omgevingsplan. Mocht dit niet mogelijk zijn dan wordt in de stuurgroep, bedoeld in artikel 5, vijfde lid, overleg gevoerd om tot een oplossing te komen.
4. GS van Noord-Brabant spant zich in om de Gemeenten te ondersteunen met kennis en ervaring op bijvoorbeeld het gebied van het proces van planvorming en besluitvorming.

Artikel 9 Kosten en financiering project Duurzame Polder

1. Partijen gaan ervan uit dat de voorbereidingskosten van de ruimtelijke besluitvormingsprocedures en/of omgevingsrechtelijke procedures zoals gebruikelijk op de uiteindelijke ontwikkelaar(s) verhaald worden. De Gemeenten spannen zich in om deze kosten voor zover mogelijk daadwerkelijk te verhalen op ontwikkelaars van het project Duurzame Polder.
2. In het kader van de financiering van de voorbereidingskosten zijn de beide Gemeenten en GS van Noord-Brabant elk bereid om in 2021 een bedrag van € 250.000 (in totaal dus € 750.000) ter beschikking te stellen als bijdrage aan de voorfinanciering van deze voorbereidingskosten.
3. GS van Noord-Brabant is daarnaast bereid om de voorbereidingskosten tot en met stap 5 (zie artikel 3.4) voor te financieren, in afwachting van het kostenverhaal bij de ontwikkelaars. De provinciale voorfinanciering in het project bedraagt maximaal € 2.000.000. Vanaf stap 6 (zie artikel 3.4) dienen voorbereidingskosten opnieuw geraamd te worden en moeten er nieuwe afspraken gemaakt worden over een eventuele aanvullende financiering. Indien en voor zover in het kader van de uitvoering van de onderhavige overeenkomst aanvullende budgetten nodig zijn van de Gemeenten, zullen de colleges van burgemeesters en wethouders een daartoe strekkend voorstel voorleggen aan de respectievelijke gemeenteraden.

4. EZK is in het kader van een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering bereid om aan de gemeenten ’s-Hertogenbosch en Oss ieder een bijdrage van € 125.000 aan de algemene middelen beschikbaar te stellen waarvoor volledige beleids- en bestedingsvrijheid geldt. Daartoe zal EZK zich, in afstemming met de ministers van BZK en Financiën ervoor inspannen dat een decentralisatie-uitkering dan wel een verzameluitkering als bedoeld in de Financiële-verhoudingswet kan worden verstrekt. Indien dit de hiervoor vereiste toets van de ministers van BZK en Financiën niet kan doorstaan, zal EZK aan de gemeenten ’s-Hertogenbosch en Oss een eenmalige specifieke uitkering verstrekken met de daarbij horende voorwaarden.
5. Voor zover geen kostenverhaal kan plaatsvinden, worden de gemaakte kosten, onder aftrek van de in het vijfde lid bedoelde bijdrage van € 250.000 van EZK, gelijkelijk verdeeld tussen de gemeenten ’s-Hertogenbosch en Oss en de provincie Noord-Brabant. EZK neemt niet deel in kostenverdeling.
6. Indien slechts een deel van de totale voorbereidingskosten verhaald kan worden op de ontwikkelaars zullen de resterende kosten, onder aftrek van de in het vijfde lid bedoelde bijdrage van € 250.000 van EZK, gelijkelijk worden verdeeld tussen de gemeenten ’s-Hertogenbosch en Oss en de provincie Noord-Brabant.
7. De in het derde tot en met zevende lid bedoelde budgetten zijn gebaseerd op de extern te maken kosten van de in het tweede lid bedoelde raming. De (voorfinancierings)kosten van de ambtelijke inzet komen (aanvullend) voor rekening van de desbetreffende Partij.

Artikel 10 Monitoring voortgang en escalatie

1. De voortgang van het project Duurzame Polder wordt besproken in de stuurgroep zoals genoemd in artikel 5, vijfde lid. Het streven is om dit overleg ten minste tweemaal per jaar plaats te laten vinden.
2. Indien in genoemde stuurgroep wordt geconcludeerd dat de voortgang van het project Duurzame Polder onvoldoende is, zullen de Gemeenten gezamenlijke passende maatregelen nemen om alsnog aan de planning van het project te voldoen met het oog op het doel van deze bestuursovereenkomst.
3. De Gemeenten zullen met het oog op artikel 10, eerste lid, twee keer per jaar een voortgangsrapport opstellen en voorleggen aan GS van Noord-Brabant.
4. Indien GS van Noord-Brabant op grond van het voortgangsrapport van mening is dat, ondanks zorgvuldige monitoring van de voortgang, de realisatie van het doel van de bestuursovereenkomst bedoeld in artikel 2 verhinderd wordt of de inspanningen van de Gemeenten bedoeld in artikel 5 onvoldoende zijn om dat doel te realiseren, zal dit door de Gemeenten en GS van Noord-Brabant in de stuurgroep, bedoeld in artikel 5, vijfde lid, worden besproken. De leden van de stuurgroep spannen zich in om tot oplossingen te komen. Indien de oplossingen door GS van Noord-Brabant onvoldoende worden geacht, kunnen zij besluiten om in afwijking van artikel 6, tweede lid, de PCR van toepassing te verklaren.

Artikel 11 Bijlagen

1. Bij deze bestuursovereenkomst zijn de volgende bijlagen gevoegd:
   bijlage A: Begrenzing van het Duurzame Polder Gebied behorend bij artikel 1;
   bijlage B: Raadsbesluiten naar aanleiding van de Verkenningsfase behorend bij artikel 3;
   bijlage C: Statenmededeling naar aanleiding van de Verkenningsfase behorend bij artikel 3;
   bijlage D: Uitwerking projectorganisatie behorend bij artikel 5.

2. Bijlagen A tot en met C maken onlosmakelijk deel uit van de bestuursovereenkomst. Bijlage D is van belang voor de uitvoering van deze bestuursovereenkomst en moet kunnen worden aangepast in de loop van die uitvoering voor zover dit strookt met het doel van de bestuursovereenkomst bedoeld in artikel 2.

Artikel 12 Unierecht

1. De afspraken van deze bestuursovereenkomst worden in overeenstemming met het Unierecht uitgevoerd in het bijzonder voor zover de afspraken vallen onder de werking van de Europese regels met betrekking tot aanbesteding, staatssteun en technische normen en voorschriften.

Artikel 13 Wijziging, geschilbeslechting en opzegging

1. Elke Partij kan de andere Partijen schriftelijk verzoeken deze bestuursovereenkomst te wijzigen. De wijziging behoeft de schriftelijke instemming van alle Partijen. De wijzigingen worden zo spoedig mogelijk na de schriftelijke instemming van alle Partijen opgenomen in een addendum dat aan deze bestuursovereenkomst wordt gehecht.
2. Indien Partijen een geschil hebben over hetgeen is overeengekomen in deze bestuursovereenkomst, treden zij in overleg om te bezien of in der minne een oplossing van het geschil kan worden gevonden. Indien het minnelijk overleg niet binnen twee maanden leidt tot een oplossing van het geschil kunnen Partijen desgewenst een onafhankelijke derde aanwijzen om een oplossing te vinden. Indien Partijen hun geschil niet kunnen oplossen, kunnen zij deze bestuursovereenkomst beëindigen.
3. Elke Partij kan deze bestuursovereenkomst opzeggen, indien een zodanige verandering van omstandigheden is opgetreden dat deze bestuursovereenkomst billijkheidshalve op korte termijn behoort te eindigen. De opzegging wordt gedaan door een schriftelijke mededeling aan de overige Partijen. De mededeling vermeldt de verandering in omstandigheden. Wanneer een Partij deze bestuursovereenkomst opzegt, beraden de overige Partijen zich over de gevolgen daarvan voor de bestuursovereenkomst. Een opzegging als bedoeld in dit lid geschiedt niet eerder dan nadat daarover overleg door Partijen heeft plaatsgevonden.
4. In geval van beëindiging of opzegging als bedoeld in het tweede of derde lid is de uittredende Partij gehouden tot nakoming van de op dat moment reeds aangegane financiële verplichtingen.
5. Deze bestuursovereenkomst is niet in rechte afdwingbaar.

Artikel 14 Inwerkingtreding en publicatie

1. Deze bestuursovereenkomst kan worden ondertekend door Partijen in verschillende exemplaren, die samengevoegd hetzelfde rechtsgevolg hebben alsof deze bestuursovereenkomst is ondertekend door alle Partijen in één exemplaar.
2. Deze bestuursovereenkomst treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening door alle Partijen en heeft een looptijd tot 1 januari 2025 of eerder indien op dat moment de benodigde vergunningen bedoeld in artikel 2, eerste lid, zijn verleend.
3. Indien op 1 januari 2025 de vergunningen nog niet zijn verleend, kunnen Partijen in samenspraak besluiten om de looptijd van deze bestuursovereenkomst te verlengen.
4. Deze bestuursovereenkomst wordt gepubliceerd in de Staatscourant en op de websites van Partijen.

Aldus overeengekomen,

de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,

namens deze:

mevrouw E.W.E. Pijs

directeur Warmte en Ondergrond

Datum:

Plaats:

Gedeputeerde staten van de provincie Noord-Brabant,

namens deze:

mevrouw M.J.G. Spierings

Gedeputeerde

Datum:

Plaats:

Het college van burgemeester en wethouders van de Gemeente ’s-Hertogenbosch,

namens deze:

de heer M. van der Geld

Wethouder

Datum:

Plaats:

Het college van burgemeester en wethouders van de Gemeente Oss,

namens deze:

de heer J.L.E.M.H. van der Schoot

Wethouder

Datum:

Plaats:

Bijlage A: Begrenzing van het gebied Duurzame Polder

Het projectgebied van de Duurzame Polder bevindt zich tussen Rosmalen, Nuland, Geffen, Oss, Lith en Maren-Kessel. Globaal strekt het gebied zich uit van de bebouwde kern van Rosmalen in het westen naar die van Oss in het oosten en de Maas in het noorden naar de Kruisstraat, Heeseind en de spoorlijn in het zuiden. De bebouwde kernen van Lith, Lithoijen, Maren-Kessel en het Wild liggen binnen de grenzen van het verkenningsgebied, maar zijn buiten beschouwing gelaten als het gaat om de opwekking van duurzame energie. Ook de stedelijke uitbreidingsgebieden van Oss en Rosmalen worden buiten beschouwing gelaten. In het projectgebied ligt een zoekgebied voor windmolens zoals door beide gemeenteraden vastgesteld (zie bijlage B – raadsvoorstellen)

Bijlage B1: Raadsbesluiten 's-Hertogenbosch naar aanleiding van Verkenningsfase

's-Hertogenbosch

De gemeenteraad van 's-Hertogenbosch in zijn openbare vergadering van 6 oktober 2020;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 8 september 2020, reg.nr. 9841637;

overwegende, dat zij zich met de inhoud van dit voorstel kan verenigen;

gelet op de Gemeentewet

Besluit

1. In te stemmen met het 'Eindrapport Verkenning Duurzame Polder';
2. Het verkenningsgebied van de Geffense, Lithse, Nulandse en Rosmalense polder (de Duurzame Polder) geschikt te achten en aan te wijzen voor het grootschalig opwekken van duurzame energie met wind- en zonne-energie;
3. Voor de Duurzame Polder -met betrekking tot de periode tot 2030- het behalen van minimaal 2,0PJ, zijnde de som van de RES-opgaven van Oss en Den Bosch, als opgave voor duurzame energieopwekking met wind- en zonne-energie te hanteren met aftrek van het resultaat van de uitvraag naar 100 hectare zon, die binnen de gemeentegrenzen, maar niet in de Rosmalense Polder gerealiseerd wordt;
4. Ter uitwerking van deze opgave een Programma (conform Omgevingswet) voor de Duurzame Polder op te stellen, met in acht name dat:
   a. de samenhang met andere waarden en belangen (zoals landbouw, natuur en wonen) in ogenschouw wordt genomen, waardoor een integrale gebiedsontwikkeling mogelijk is;
   b. rekening wordt gehouden met het realiseren van de doelstelling 'Klimaatneutraal in 2050' en daartoe een doorkijk wordt gemaakt;
   c. het zoekgebied voor windturbines op Bosch grondgebied, zoals aangegeven op de kaart in bijlage 2, is gelegen op een afstand van tenminste 1.000 meter gemeten vanaf de bebouwde kom van omliggende kernen;
   d. gestreefd wordt naar een optimale benutting van de aansluiting op het elektriciteitsnet door middel van windturbines en zonnevelden;
   e. het Programma in samenwerking tussen gemeenten Oss en 's-Hertogenbosch en de provincie Noord-Brabant wordt opgesteld, onder nader te maken afspraken.
   f. wordt voorzien in een voorstel met verschillende mogelijkheden voor financiële participatie voor omwonenden en inwoners;
   g. het reeds gestarte open plan- en omgevingsparticipatieproces wordt voortgezet;
   h. alle initiatieven, die belemmerend zijn voor de integrale gebiedsontwikkeling en strijdig zijn met de vigerende bestemmingsplannen worden afgewogen in het Programma en niet in behandeling genomen.

's-Hertogenbosch,
De gemeenteraad voornoemd,
De griffier. De voorzitter.

drs. W.G. Amesz drs. J.M.L.N. Mikkers

VERGADERING
GEMEENTERAAD
d.d. 6 oktober 2020
CONFORM BESLOTEN
met inachtneming
aangenomen motie en
amendement

's-Hertogenbosch

De gemeenteraad van 's-Hertogenbosch in zijn openbare vergadering van;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d., 30 maart 2021
regnr. 10876152;

gelet op de Gemeentewet;

Besluit

1. Het totale bod van de RES Noordoost-Brabant voor elektriciteit (1,6 TWh of 5,8 PJ), warmte (3 PJ) en besparingen (11%) ongewijzigd te handhaven en daarmee ook het aandeel van Gemeente 's-Hertogenbosch, zijnde 0,35 TWh (=1,3 PJ) aan hernieuwbaar op te wekken elektriciteit. Dit bod is inclusief wat reeds gerealiseerd is en in de pijplijn zit;
2. Voor het bepalen van de resterende opgave voor 's-Hertogenbosch uit te gaan van de Klimaatmonitor met als peiljaar 2019, wat neerkomt op 0,24 TWh (= 0,86 PJ);
3. Voor het Bossche deel van de Duurzame Polder 0,86 PJ als opgave - tot 2030- voor duurzame energieopwekking met wind- en zonne-energie te hanteren met aftrek van het resultaat van de uitvraag naar 100 hectare zon, die binnen de gemeentegrenzen, maar niet in de Rosmalense Polder gerealiseerd wordt;
4. Een kaart met zoekgebieden voor zon en wind op te nemen in de RES 1.0. De basis voor de zoekgebieden in 's-Hertogenbosch vormen de vastgestelde Visie Energielandschap (7 juli 2020) en de Verkenning Duurzame Polder (6 oktober 2020);
5. In de regionale samenwerking invulling te geven aan samenwerkingsscenario 2, waarbij de autonomie van gemeenten als leidend principe gehandhaafd blijft;
6. De handreikingen *Overwegingskader* en *50% lokaal eigendom*, in deel III geen bindend kader te laten zijn, maar een hulpmiddel voor de onderbouwing van lokale keuzes in regionaal perspectief.

's-Hertogenbosch,
De gemeenteraad voornoemd,
De griffier, De voorzitter,

drs. W.G. Amesz drs. J.M.L.N. Mikkers

VERGADERING
GEMEENTERAAD
d.d. 18 mei 2021
CONFORM BESLOTEN
met inachtneming
aangenomen moties

Bijlage B2: Raadsbesluit Oss naar aanleiding van Verkenningsfase

Gemeenteraad

GEMEENTE Oss

Onderwerp: Volgnummer 2020-96
RIB Duurzame Polder + voorstel invulling RES opgave grootschalige energieopwekking Dienst/afdeling LWE

De raad van de gemeente Oss;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 6 mei 2020 en 10 november 2020;

gelet op het advies van de adviescommissie van 3 december 2020;
gelet op de aangenomen amendementen;

besluit:

1. De invulling van de RES opgave voor energieopwekking in 2030 van de gemeente Oss van 0,93 PJ - als onderdeel van het voorlopige bod voor de RES Noordoost Brabant – vast te stellen conform het voorstel in de Raadsinformatiebrief met bijlagen van 10 november 2020:
   a. deze opgave vooral in te vullen door zon-op-dak, zon-op-reststroken/ gemengde gronden, het besluit over windmolens op Elzenburg-de Geer én windmolens in de Duurzame Polder;

   b. daarbij vooralsnog uit te gaan van de op te wekken resterende RES-opgave in 2030 van 0,59 PJ en tot herijking van de restant RES-opgave per 1 januari 2022 waarin alle projecten die gerealiseerd zijn of waarbij concreet zicht is op realisatie en meetellen voor de opwekopgave worden meegenomen conform de rekenmethodiek van NP RES.
   c. tot clustering van windmolens in de Duurzame Polder (naast Elzenburg/de Geer waartoe al is besloten) en dus niet op Stijbeemden of elders;
   d. gemeentebreed terughoudend te zijn met zonnevelden op waardevolle grond
   e. niet actief op zoek te gaan naar nieuwe eigen gemeentelijke grondposities voor grootschalige energieopwekking;
   f. dit integrale voorstel te hanteren als de Osse inzet voor het gezamenlijke definitieve regionale bod van RES Noordoost Brabant.
2. In te stemmen met het voorstel op basis van het eindrapport 'Verkenning Duurzame Polder' door:
   a. het verkenningsgebied van de Duurzame Polder geschikt te achten en aan te wijzen voor het grootschalig opwekken van duurzame energieopwekking

b. in het Osse deel alléén windenergie mogelijk te maken en daarmee géén zonnevelden toe te staan.

3. In te stemmen met de vervolgaanpak om te komen tot ontwikkeling van deze energie-opwekkingsambitie in de Duurzame Polder door middel van het opstellen van een Programma conform de Omgevingswet, met in achtneming van:
   a. de samenhang met andere waarden en belangen (zoals o.m. landbouw, natuur en wonen), waardoor een integrale gebiedsontwikkeling mogelijk is;
   b. de verdere uitwerking gezamenlijk met de gemeente 's-Hertogenbosch en de provincie Noord-Brabant te doen, onder nader te maken afspraken, waarbij beide gemeenten aan de lat staan voor elk hun eigen opgave;
   c. het streven om vergunningen voor windmolens voor 2025 te hebben verleend en deze operationeel te hebben voor 2030, zoals de Regionale Energie Strategie voorschrijft;
   d. het stellen van voorwaarden die rekening houden met de wettelijke normen en met nadere bovenwettelijke eisen te stellen door de gemeenteraad, waaronder:
      i. voor de afstand van de windmolens gemeten vanaf de bebouwde kom van omliggende kernen een maximale inspanning te doen om de afstanden tot de kernen zo groot mogelijk te laten zijn en dit in de ontwikkelscenario's te laten zien.
      ii. als uitgangspunt hierbij een norm van minimaal 2 kilometer te hanteren.
      iii. daar waar deze afstand niet haalbaar blijkt, aan de gemeenteraad een zorgvuldig onderbouwd ontwikkelperspectief aan te bieden, alsook een specifiek advies van de klankbordgroep, binnen haar algemene advies over de ontwikkelperspectieven.
      iv. daarnaast worden, wanneer de resterende RES opgave niet binnen deze afstand met windmolens opgewekt kan worden, ook de mogelijkheden voor de invulling van 50HA zonnevelden, zoals vermeld in bijlage 1. waaronder parkeerplaatsen, taluds e.d.; buiten de Duurzame Polder als aanvullend voorstel op de ontwikkelperspectieven voorgelegd.
      v. minimaal dezelfde geluidsnormen als bij Elzenburg/De Geer te hanteren.
      vi. een voorstel voor financiële participatie door omwonenden en inwoners.
   e. voortzetting van het reeds gestarte open plan- en omgevingsparticipatieproces, waarbij de participatieprocessen van Windpark Elzenburg-de Geer en de Meanderende Maas als referentiekader worden gehanteerd voor de Osse inzet in het samenwerkingsverband;
   f. niet wordt meegewerkt aan initiatieven die belemmerend zijn voor de integrale gebiedsontwikkeling en/of die strijdig zijn met de vigerende bestemmingsplannen.
4. Een budget van € 250.000,- beschikbaar te stellen, zoals ook de provincie en de gemeente 's-Hertogenbosch dit doen, en dit te financieren uit het Investeringsfonds Duurzaamheid.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van 28 januari 2021.

De gemeenteraad voornoemd,

Mede namens de voorzitter,

De griffier, Coll:

Door RvandenAkker op 29 jan 2021

drs. P.H.A. van den Akker

Bijlage C: Statenmededeling Provincie Noord-Brabant

Provincie Noord-Brabant

Statenmededeling

Onderwerp
Duurzame Polder. Rol van de provincie.

Datum
25 mei 2021
Documentnummer
GS: 4862378
PS: 4896375

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

- Het besluit van GS om de samenwerking met de gemeenten Oss en 's-Hertogenbosch voort te zetten en in de Duurzame Polder grootschalige windmolenparken en zonnevelden te realiseren, met in achtneming van de volgende besluiten.
- Het besluit ervoor te kiezen dat de regie van de planvorming en de besluitvorming bij de gemeenten ligt.
- Het voornemen van GS om de verwachte toekomstige provinciale bevoegdheid met betrekking tot de realisatie van windturbines in de Duurzame Polder in het kader van de Elektriciteitswet over te dragen aan de gemeenten.
- Het besluit van GS om, gekoppeld aan het overdragen van de bevoegdheid, een bestuursovereenkomst over de vernieuwde samenwerking af te sluiten met de gemeenten Oss en 's-Hertogenbosch en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK).

Aanleiding

Vanaf 2017 werken de gemeenten Oss en 's-Hertogenbosch en de provincie Noord-Brabant samen om de mogelijkheden voor het opwekken van duurzame energie te verkennen in de Lithse en Geffense, Rosmalense en Nulandse Polder (aangeduid als 'Duurzame Polder'). Aanleiding hiervoor waren meerdere initiatieven voor het opwekken van hernieuwbare energie, waaronder twee grote initiatieven voor windparken. Naast de initiatieven waren ook de kenmerkende waarden en de samenhang in het gebied reden voor de drie partners om de samenwerking te starten.
Op 10 juli 2020 zijn het "Eindrapport Verkenning Duurzame Polder: Mogelijkheden voor grootschalige windmolenparken en zonnevelden" en bijbehorende raadsvoorstellen door gemeenten en provincie openbaar gemaakt. De voorstellen bestonden uit de aanwijzing van de Duurzame Polder voor het grootschalig opwekken van duurzame energie met windmolens en zonnevelden en daarbij te kiezen voor een integrale gebiedsontwikkeling.

Dat betekent dat ook waarden en functies als wonen, gezondheid, landbouw, natuur, water, cultuurhistorie en recreatie meegenomen worden in de planvorming.
GS hebben op 7 juli 2020 besloten dat de provincie pas een besluit neemt over haar rol in het vervolgproces na besluitvorming in de gemeenteraden van de gemeenten Oss en 's-Hertogenbosch. Hierover bent u via een Memo Gedeputeerde op 10 juli 2020 geïnformeerd.
Beide gemeenteraden hebben inmiddels een positief besluit genomen over de Duurzame Polder. Hierbij hebben de gemeenteraden aanvullende randvoorwaarden en kaders vastgesteld, ten opzichte van de voorstellen die op grond van de verkenning door de 3 partijen was voorbereid.

Bevoegdheid

Bij het Rijk liggen twee aanvragen voor windparken van meer dan 100 MW in de Duurzame Polder. Het Rijk is bevoegd daarover een besluit te nemen.
De door de gemeenten vastgestelde kaders houden onder meer in dat de hoeveelheid op te wekken energie lager is dan 100 MW per gemeente/initiatief en dat betekent dat niet het Rijk maar Gedeputeerde Staten op grond van de Elektriciteitswet bevoegd zijn om op aanvragen voor de windparken te beslissen.
Het Rijk heeft aangegeven dat zij de aanvragers dringend zal verzoeken de aanvragen in te trekken of aan te passen, op basis van de genomen raadsbesluiten. Doen aanvragers dat niet, dan is het Rijk voornemens de aanvragen te weigeren.
Besluitvorming over de rol van de provincie in de planvorming voor de Duurzame Polder is een bevoegdheid van Gedeputeerde Staten.

Samenwerking met gemeenten bij de planvorming

De provincie en de gemeenten Oss en 's-Hertogenbosch willen:

- de samenwerking voor de Duurzame Polder voortzetten;
- in de Geffense, Lithse, Nulandse en Rosmalense polder (de Duurzame Polder) het grootschalig opwekken van duurzame energie met windmolens en zonnevelden mogelijk gaan maken;
- dit doen om de gemeentelijke en provinciale ambities voor de energietransitie te realiseren en de afspraken uit het klimaatakkoord na te komen;
- dat het opwekken van duurzame energie het hoofddoel is;
- dat er daarnaast ook aandacht is voor behoud en ontwikkeling van andere belangen in de polder;
- daarom de mogelijkheden en kansen voor het koppelen van functies en waarden als wonen, gezondheid, landbouw, natuur, water, cultuurhistorie en recreatie onderzoeken;
- hierover afspraken maken en die vastleggen in een gezamenlijke bestuursovereenkomst.

Datum
25 mei 2021
Documentnummer
GS: 4862378
PS: 4896375

Kernboodschap

1. *Gedeputeerde Staten hebben kennisgenomen van de besluiten die de gemeenteraden van 's-Hertogenbosch (6 oktober 2020) en Oss (28 januari 2021) hebben genomen en daarmee besloten hebben om daadwerkelijk over te gaan tot het realiseren van grootschalige windparken en zonnevelden in De Duurzame Polder.*
   1.1. De provincie onderschrijft het belang van de Duurzame Polder voor de realisering van de provinciale ambities voor de energietransitie, zoals vastgelegd in de Energieagenda 2019-2030.

2. *De beide gemeenteraden hebben recente maatschappelijke geluiden betrokken bij hun besluitvorming over de voortzetting van het project Duurzame Polder en hebben op basis daarvan aanvullende randvoorwaarden gesteld aan de ontwikkeling van de Duurzame Polder. Deze randvoorwaarden beperken de mogelijkheden voor de eerder beoogde integrale gebiedsaanpak.*
   2.1. Zowel de gemeenteraad van 's-Hertogenbosch als de gemeenteraad van Oss hebben bovenwettelijke voorwaarden gesteld aan de minimale afstand die voor windturbines aangehouden moet worden in relatie tot woonkernen. Dit is voor de gemeente 's-Hertogenbosch 1.000 meter en voor de gemeente Oss, onder voorwaarden, 2.000 meter.
   2.2. De gemeenteraad van Oss heeft daarnaast besloten dat in het gebied Duurzame Polder geen medewerking wordt verleend aan de realisatie van zonneparken.
   2.3. Tevens hebben de gemeenteraden kaders en randvoorwaarden gesteld over de realisering op eigen grondgebied, de doorkijk naar 2050, de hoeveelheid op te wekken energie en een herijking daarvan.
   2.4. Gemeente Oss heeft bovendien in februari 2021 het plan gelanceerd voor een nieuwe woonwijk in de polder (Oss-West). Hierdoor zal het zoekgebied voor wind aan de oostzijde mogelijk verder worden verkleind.
   2.5. De uitgangspunten voor de realisatie van duurzame energieprojecten in dit gebied, zijn per gemeente verschillend.

3. *Gedeputeerde Staten hebben op basis van de door de beide gemeenteraden genomen besluiten, de aanpak voor de Duurzame Polder opnieuw bekeken.*
   3.1. Eerder (GS-besluiten van 24 maart en 7 juli 2020) is afgesproken dat provincie en gemeenten samen een integraal gebiedsgericht plan (omgevingsprogramma) gaan maken, waarbij er afspraken zouden worden gemaakt over de onderlinge rolverdeling.
   3.2. Als GS een gezamenlijk programma (binnen de kaders van de raadsbesluiten) zouden maken en vaststellen, dan bekrachtigen GS daarmee de randvoorwaarden zoals die door de beide gemeenteraden zijn vastgesteld.

3.3. Het vaststellen van een gemeenschappelijk plan door GS binnen deze randvoorwaarden zou een precedent kunnen scheppen voor andere windprojecten in Brabant die in het kader van de RES worden uitgevoerd. Hierdoor kunnen ook andere gemeenteraden zich beroepen op grotere afstanden tussen een windpark en woonbebouwing dan vanuit milieuwetgeving (een maximale geluidsbelasting op de gevel van een woning) minimaal vereist is;

3.4. Het op voorhand inperken van de beschikbare gebieden waarin nu, binnen de wettelijke mogelijkheden, windturbines kunnen worden geplaatst in de provincie (zoals nu is gebeurd door de besluiten van beide gemeenteraden), kan mogelijk negatieve consequenties hebben voor het behalen van de RES-doelstellingen en daarmee ook van de provinciale doelstelling van 50% duurzame energie in 2030 en de ambities op de langere termijn.

4. *Zoals in juli 2020 was afgesproken met de gemeenten, hebben GS nu de provinciale rol in de planvorming voor de Duurzame Polder bepaald en daarbij de voorkeur uitgesproken om de regie van de planvorming en besluitvorming bij de gemeenten te leggen.*

4.1. De mogelijke provinciale rollen zijn in hun essentie beschreven in de Uitvoeringsagenda Energie 2021 - 2023: De uitvoering ligt (cf. de uitgangspunten in de Omgevingsvisie) primair bij gemeenten. De provincie wil gemeenten waar nodig en passend ondersteunen. In beginsel neemt de provincie daarbij de uitvoering niet over, tenzij de wetgever ons daartoe verplicht en/of er bovenlokale belangen en effecten een significante rol spelen.

4.2. De gemeenten staan als eerste overheid het dichtste bij de samenleving: inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven. Gemeenten hebben zodoende de natuurlijke positie en rol om de samenleving te mobiliseren en voor lokaal draagvlak zorg te dragen.

4.3. Gezien de door de gemeenteraden vastgestelde maximaal op te wekken hoeveelheid duurzame energie welke ook in de RES Noordoost-Brabant worden vastgelegd, vervalt de Rijksbevoegdheid voor de beide windparken.

4.3.1. De projecten voor windenergie[1] komen elk afzonderlijk onder de 100 MW.

4.3.2. Hierdoor komt de bevoegdheid voor besluitvorming over beide parken bij de provincie te liggen.

4.3.3. Overdracht van de bevoegdheden voor besluitvorming over windprojecten tussen de 5 -100 MW vindt in overleg en overeenstemming met en op verzoek van de gemeenten plaats.

4.4. GS leggen de ondersteuning, randvoorwaarden en kaders vanuit de provincie bij overdracht van de bevoegdheid samen met de gemeenten

[1] Er is sprake van twee initiatieven voor windparken die zich bij het ministerie van EZK hebben gemeld voor de Rijks Coördinatie Regeling (RCR) in het kader van de Elektriciteitswet.

en het ministerie van EZK vast in een bestuursovereenkomst over de vernieuwde samenwerking.
Het gaat daarbij onder meer om rollen en verantwoordelijkheden van partijen, voorwaarden voor het overdragen van de aan GS toekomende bevoegdheid, kaders en tijdspad en monitoring.

4.5. GS gaan er daarbij vanuit dat de gemeenten bij het opstellen van de plannen een zorgvuldige planologische (m.e.r.) - procedure zullen volgen.

4.6. De gemeenten zijn, als zij de bevoegdheid hebben, vrij zich te houden aan extra door de raden vastgestelde kaders en randvoorwaarden. Mocht de provincie onverhoopt haar bevoegdheid terug moeten nemen, dan is de provincie in dat geval niet gehouden aan deze raadsbesluiten.

Weide- en akkervogels

1. *De besluiten van de gemeenteraden hebben als consequentie dat met name het provinciaal belang van bescherming en behoud van de weide- en akkervogelpopulatie in het gebied, onder druk komt te staan. Dit gebied is, mede met de financiële investeringen door de provincie, een van de twee hotspots voor weide- en akkervogels in Brabant.*

1.1. Het huidige weidevogelgebied bestaat bij de gratie van vrijwillige beheersovereenkomsten die met agrariërs voor een bepaalde periode zijn overeengekomen. Heroverweging van de locatie van dit weidevogelgebied biedt de mogelijkheid om, in samenhang met opgaven als klimaat, waterhuishouding en landbouw, een meer structurele oplossing te vinden. Dit kan alleen als een nieuw weidevogelgebied buiten het zoekgebied voor windturbines gevonden kan worden.

1.2. SOVON heeft in 2019 onderzoek gedaan naar de effecten van het opwekken van windenergie in de Duurzame Polder op de weide- en akkervogels. Hierbij werd geen rekening gehouden met de nu door de gemeenteraden gestelde kaders. Of het mogelijk is de provinciale belangen voor de weide- en akkervogelpopulatie, binnen het project voldoende te beschermen is een risico.

1.3. Daarom wordt het belang van de bescherming en het behoud van de weide- en akkervogels als randvoorwaarde opgenomen in de bestuursovereenkomst met de gemeenten en het ministerie van EZK.

Communicatie

In de samenwerking tussen de gemeenten en provincie in het project Duurzame Polder verzorgen de gemeenten het omgevingsmanagement. Daarnaast verzorgen provincie en gemeenten gezamenlijk de communicatie vanuit het project. Dit gebeurt via mailingen, social media en de website www.duurzamepolder.nl.

De gemeenteraden hebben bij hun besluitvorming de standpunten van bewoners en belangengroepen betrokken en hiervoor een proces van informatieavonden en inspraakmogelijkheden georganiseerd.
De provincie is gedurende de gehele periode in overleg geweest met zowel de gemeenten als het ministerie van EZK en hebben gezamenlijk de diverse mogelijkheden voor rol en taakverdeling met consequenties verkend.

Vervolg
In overleg met het ministerie van EZK, de gemeenten en de initiatiefnemers voor windparken worden afspraken gemaakt over de overdracht van bevoegdheden in het kader van de Elektriciteitswet.
De provincie, de gemeenten en het ministerie van EZK zullen samen een bestuursovereenkomst opstellen waarbij de afspraken over ondersteuning, randvoorwaarden en kaders worden vastgelegd.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter, de secretaris,

mr. I.R. Adema drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Programmamanager: mevrouw I.A.H.M. Cortenbach, (06) 18 30 34 63, icortenbach@brabant.nl.

Opdrachtnemer: mevrouw A.E. van Bruchem, (06) 18 30 33 47, avbruchem@brabant.nl.

Bijlage D: Uitwerking projectorganisatie

1. De invulling en het functioneren van de projectorganisatie is een verantwoordelijkheid van beide gemeenten.
2. De gedelegeerd bestuurlijk opdrachtgever is het aanspreekpunt voor de projectmanager.
3. De projectorganisatie wordt aangestuurd door een onafhankelijke externe projectmanager die een team formeert waarin ook ervaren capaciteit is opgenomen voor invulling van projectondersteuning, communicatie, participatie en omgevingsmanagement en aangevuld met twee interne liaisons (één per gemeente).
4. De projectmanager is eindverantwoordelijk voor het op te leveren projectresultaat en ontvangt een bepaald mandaat waarbinnen deze zijn/haar rol kan vervullen. Dit mandaat is ontleend aan de opdracht en wordt beschreven in het plan van aanpak. Het op te leveren projectresultaat, en mogelijk ook het mandaat, is per fase verschillend.
5. De projectorganisatie raadpleegt deskundigen vanuit de (gemeentelijke) organisaties. De (gemeentelijke) organisaties zijn gehouden deze deskundigheid uit eigen gelederen te leveren of zo nodig deze deskundigheid in te huren op eigen kosten. De inrichting gebeurt op basis van de afspraken in het plan van aanpak. Waar gewenst kan aan de provincie kennis en expertise gevraagd worden.
6. De projectmanager is het eerste aanspreekpunt voor het project. De projectmanager legt het plan van aanpak voor en legt vervolgens verantwoording af over de voortgang van het project aan het bestuurlijk overleg en de ambtelijk opdrachtgevers van de gemeenten.
7. In het bestuurlijk overleg hebben de verantwoordelijk wethouders van beide gemeenten zitting alsmede de verantwoordelijk gedeputeerde van de provincie. Zij laten zich in het overleg bijstaan door een gedelegeerd opdrachtgever. De aangewezen vertegenwoordiger van het ministerie van EZK is agenda-lid van dit overleg en kan op (eigen) verzoek aansluiten.
8. In het ambtelijk opdrachtgeversoverleg nemen beide ambtelijk opdrachtgevers van de gemeenten zitting. De provincie is agenda-lid van dit overleg en kan op (eigen) verzoek bij dit overleg aansluiten.
9. De ambtelijk opdrachtgever van de beide gemeentelijke organisaties wijzen vanuit hun organisaties een liaison aan. De liaison heeft (samen met de ambtelijk opdrachtgever) een verbindende functie richting de eigen gemeentelijke organisatie. Dit wordt verder uitgewerkt in het plan van aanpak.
10. Voor de uitvoering van het ontwerpend onderzoek, het opstellen van een NRD, het planMER traject (incl. VKA) en mogelijk ook het project MER traject worden externe adviesbureaus ingehuurd.
11. Het eerste aanspreekpunt bij escalaties als het gaat om inhoudelijke en proces -gerelateerde vragen binnen het plan van aanpak zijn beide ambtelijke opdrachtgevers. Indien hier geen consensus wordt bereikt, wordt het zo spoedig mogelijk voorgelegd aan het bestuurlijk overleg. Dit om vertraging van de voortgang zoveel als mogelijk te voorkomen.
12. Gemeente Oss is de juridische partij, die de contracten met derden aangaat en die ter verrekening van kosten tussen partijen een financiële administratie voert. Deze gemeente is daarmee formeel opdrachtgever voor de aangegane contracten. Financiële verplichtingen met derden moeten ten alle tijden aan de voorkant door beide gemeenten worden goedgekeurd.